

(Top)sport en onderwijs

Zoals een van de sprekers zei, was het symposium goed getimed, binnen een week na afloop van de Olympische Spelen. Kersvers kampioene Anky van Grunsven was dan ook degene die de dag mocht openen, in een origineel dichtduet met Frans Hoeks, CvB-voorzitter van Helicon Opleidingen. Met Van Grunsven dit keer niet te paard maar achter de microfoon en Hoeks dit keer niet achter de microfoon maar, wat wankelend, te paard. Het programma schiep hooghippische en sportieve verwachtingen, met naast Anky van Grunsven acte de présence van oud-kampioenen als Tineke Bartels en IJsbrand Chardon alsmede vertegenwoordigers uit de hippische sector. Gezien de titel van het symposium '(top)sport en onderwijs: hoezo een paar apart?' hadden we echter wel meer vertegenwoordigers uit het onderwijs verwacht. Na het openingsduet steekt Margot Vliegenthart in een korte toespraak van wal. De voorzitter van de Bve Raad en oud-staatssecretaris voor sport legt meteen de link tussen sport en onderwijs. "Sport is plezier, doorzetten, daagt uit. Eigenschappen die je een volwaardig medemens maken. Dit geeft het belang aan van sport in en voor het onderwijs." Het gaat in het beroepsonderwijs volgens Vliegenthart om gekwalificeerde mensen, om de bijdrage aan maatschappij en om persoonlijke ontwikkeling. Ze vindt de NHB een van de parels aan de kroon en prijst de nuchtere aanpak van de opleiding.

Demonstratie en discussie

Tijd voor een heuse demonstratie in de bak van de methodiek van rijden en lesgeven. Dressuurruiter Theo Hanzon - pas afgestudeerd aan de master-

De maand september stond voor NHB Deurne, ofwel het Nederlands hippisch centrum, in het teken van het 35-jarig bestaan. Met op donderdag 2 september een symposium over de relatie tussen onderwijs en sport. Een verslag.

classopleiding -, paard en instructeur Hans Bernoski maken de interactie van instructie aanschouwelijk. Terwijl Hanzon zijn rondjes rijdt, geeft Bernoski met de microfoon in de hand aanwijzingen en licht zo zijn werkwijze toe voor het publiek. Marion Schreuder, teamleider paardensport NHB Deurne, stelt vanaf de zijkant de instructeur en de ruiter vragen over hun aanpak en het waarom. Daarna volgt eenzelfde soort interactieve demonstratie - het publiek mag ook vragen stellen - met een springamazone en -instructeur. Mooi om te zien en interessant om te horen. Na de 'bak' is er een discussie over twee stellingen. Van de tweede stelling zegt vestigingsmanagers Willy Koppens: "Ons voorschotje op de toekomst. Wij willen het gemiddelde niveau van de paardensportleerlingen omhoog krijgen." De stelling luidt - let op - 'De werking en training van het bewegingsapparaat van een combinatie paard/ruiter is dermate complex, dat een op hoger niveau gekwalificeerde instructeur/trainer in staat is het scholingsproces van de combinatie effectiever te laten verlopen.' Er volgt een discussie in groepjes en vervolgens gaan dagvoorzitter Claartje van Andel en Marion Schreuder met microfoon in de aanslag de zaal in om de diverse meningen te laten horen. Daarin valt te beluisteren dat een opleiding alleen niet voldoet. "Prak-

tijkervaring is een must." "Deskundigheid op hbo-niveau is van belang, maar niet zonder ervaring in de paardensport." En: "Sommige mensen hebben het in zich, die hebben geen hbo-opleiding nodig." Vanaf het podium zijn ervaringsdeskundigen IJsbrand Chardon, Tineke Bartels - "Dat het paardrijden een klas-

FOTO'S: MARLEEN SCHEPERS

► **Instructeur en dressuurruiter tonen de methodiek van instructie**

sieke rijkunst is, moet niet worden gebruikt als excuus om niet te innoveren” - en Bert Romp, dezelfde mening toegedaan. Het gaat om een combinatie van theorie, praktijk, vaardigheid, kennis, kunde en talent, om het ‘gevoel overbrengen’. Bondscoach van de springruiters Bert Romp stelt: “Je moet zelf die (top)sport bedreven hebben, om het te kunnen overbrengen.”

Het gaat om de mensen

Bij paarden(top)sport en onderwijs staat vestigingsmanager van NHB

▼ *Maagdenburger bollen symboliseren de onlosmakelijk verbonden topsport en onderwijs*

Vestigingsmanager van NHB Deurne Willy Koppens vindt (top)sport vormend. “Zorg voor dieren geeft verantwoordelijkheid. Topsport vraagt grenzen verleggen. Dit zijn ook belangrijke waarden in het onderwijs. Dit geeft verplichtingen aan het onderwijs en aan de sport. Beide moeten het goede voorbeeld geven. Wat betreft het welzijn van het dier, de eigen gezondheid, de veiligheid en de sportiviteit.”

Deurne Willy Koppens als echte onderwijsman vooral voor de ‘mensen’. Hij pleit in zijn toespraak voor meer investeren in mensen, in plaats van in paarden en stallen. Koppens heeft het over paarden en passie. En liefde, die (tijdelijk) blind maakt. “Die passie is een valkuil voor studenten en voor de hippische sector. In de sector is het: hard werken met oogkleppen op.” Hij vindt dat men de tijd moet nemen voor reflectie. En de passie van

IJsbrand Chardon, oud-leerling en oud-kampioen vierspanssen, studeerde in 1983 af aan het NHB Deurne. Hij kreeg destijds speciale toestemming van de toenmalige directeur - “die had zelf wat met vierspanssen” - om tijd vrij te maken voor zijn topsport. “Ik was de eerste uit Deurne die sport kon combineren met een stage. Dat is nu voor topsporters makkelijker, met de masterclass en de hbo-opleiding.” Chardon vindt dat Deurne door zich voortdurend te verbeteren goed probeert een plaats op de internationale kaart te krijgen. Bijvoorbeeld door vakmensen van buitenaf op de school binnen te halen.”

de student leidt af van de harde werkelijkheid van het beroep. Verder gaat Koppens in op het imago van de paardenhouderij en van de school. Zo zou NHB Deurne een dure kostschool voor ‘verwende Penny-meisjes’ zijn. “Klopt,” zegt Koppens.

Marion Schreuder, teamleider paardensport op NHB Deurne, zegt desgevraagd dat de relatie tussen topsport en onderwijs sinds een jaar of tien aan het verbeteren is. Sporters vinden de weg naar school door de sportklas of de masterclass. "Ze realiseren zich dat ze ook kennis nodig hebben voor hun sportcarrière, bijvoorbeeld van de Engelse taal. Die aanwezigheid van sporters prikkelt de school en prikkelt de andere studenten."

"Daar is niets mis mee." Volgens hem zijn de kinderen van deze tijd koningskinderen. En een hobby kan een beroep worden, op de NHB. En de dure opleiding is niet goedkoper geworden, maar juist duurder, en beter. Omdat uit onderzoek is gebleken dat men bereid is voor onderscheidende kwaliteit te betalen. Vandaar de hbo-opleiding, met onder andere Engelstalig

▼ Een volle bak

Oud-volleybalcoach en extern technisch adviseur voor NOC*NSF Peter Murphy gaat uit van een top-down model waarbij de basis, ofwel het onderwijs, aansluiting moet zoeken bij de top. Regels en competenties die gelden in de topsport zijn bepalend voor het onderwijs. "Het op een hoger niveau krijgen van trainers, coaches en docenten door middel van opleiden, moet worden gestuurd door wat er in de topsport gebeurt. Opleidingen zijn vaak gemiddeld: ze moeten immers veel leerlingen bedienen. Daarom moet je er goede, niet-gemiddelde mensen neerzetten."

onderwijs en meer sportgericht onderwijs. Dit jaar studeren de eerste circa zestien hbo-ers af. Dat het een school voor de elite zou zijn, vindt de gastheer van het symposium echter niet overeenkomen met de werkelijkheid. Om deze reden zoekt hij samenwerking met andere scholen en bepleit hij

samenwerking tussen stalhouders onderling en tussen de brancheorganisaties. Dat laatste om voor het beroepsonderwijs een duidelijke gesprekspartner te kunnen zijn.

Allround of specialistisch?

De toespraak van Willy Koppens wordt gevolgd door een discussie 'wat hebben sport, onderwijs en sector met elkaar?' Op het podium zit naast Koppens een drietal vertegenwoordigers uit de hippische sector, Peter Murphy (NOC*NSF) en olympisch dierenarts Hans van Schie. Een van de vragen die Koppens vooraf heeft geformuleerd voor de sector luidt: Hoe zien zij de samenwerking met het beroepsonderwijs? Maar juist aan het voorleggen van die vraag komt de dagvoorzitter niet toe. Jammer. Dan is er nog de interessante vraag - Hoe allround of specialistisch moet een opleiding zijn? Wat eist de sector? Op die vraag gaat alleen Murphy in. Wat de sector vindt, komt helaas niet uit de verf. Wel werd heftig gediscussieerd over de noodzakelijke verbetering van de arbeidsvoorwaarden in de hippische sector. Het symposium wordt symbolisch en spectaculair afgesloten door de Nederlandse Trekpaarden Loes en Jasmine, die in de bak het vacuüm van de Maagdenburger bollen op de proef stellen. Zouden de paarden de kracht van de luchtdruk kunnen doorbreken of zijn de halve bollen onlosmakelijk verbonden? Net als topsport en onderwijs? Nadat het startsein heeft geklonken gaat Loes er vandoor, een gebroken ketting met de muurvaste bollen achter zich aan slepend... ☞

Marleen Schepers